

Planstrategi og planprogram for Vestnes kommune

midt i blinken

«Sats på dei unge»

Foto: Camilla Hole

Ungar og vaksne frå Gardstunet barnehage kosar seg i VikfjØra med bål og ostesmørbrød – nam nam

The sky is the limit

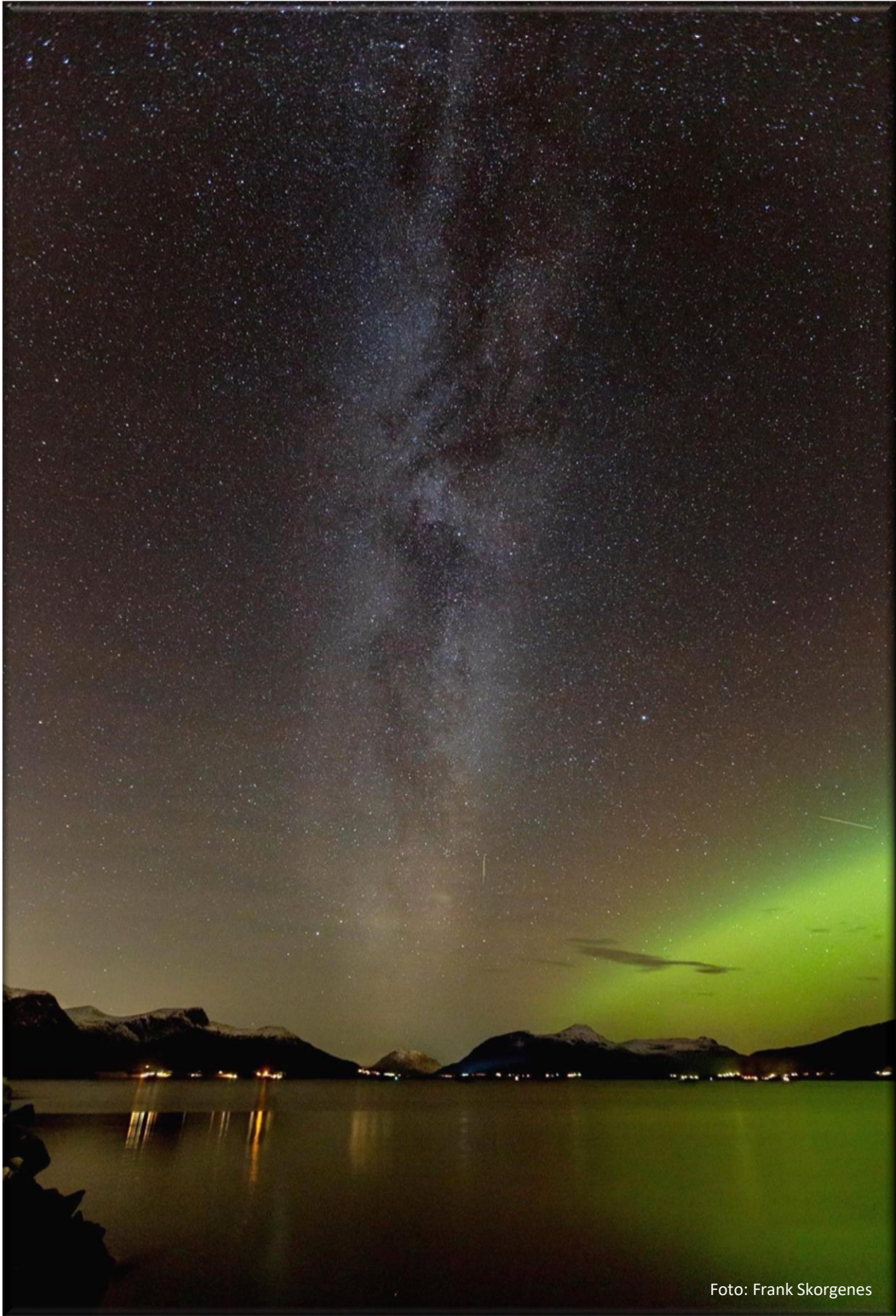

Foto: Frank Skorgenes

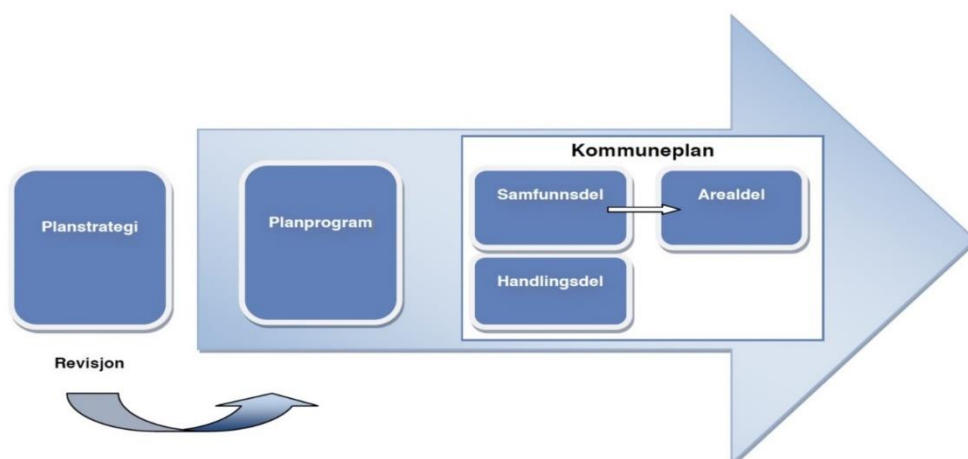
Melkevegen og nordlyset over fjorden, sett frå Nerås utover mot Gjelsten/Rekdal - Midsund

Innhold

The sky is the limit.....	2
Innhold	3
Bakgrunn	4
Visjon – Midt i blinken	6
Nasjonale forventningar	7
Regionale forventningar.....	8
Utviklingstrekk og utfordringar	9
Kommuneplanen sin handlingsdel – Økonomiplanen	14
Kommuneplanens samfunnsdel	15
Kommunens arealdel	16
Prosess og påverknad	17
Planbehov og årstal for forventa vedtak/revisjon.....	18
Flytskjema	19
Framdrift – Ny kommuneplan 2021 – 2030	20

Vedlegg (linkar)

- Link til Nasjonale forventningar
<https://www.regjeringen.no/contentassets/cc2c53c65af24b8ea560c0156d885703/nasjonale-forventninger-2019-bm.pdf>
- Link til Fylkesmannen sitt forventningsbrev 2020
<https://www.fylkesmannen.no/nm/More-og-Romsdal/Kommunal-styring/Nyheiter---kommunal-styring/2020/02/forventningsbrev-2020/>
- Link til regional planstrategi:
[file:///C:/Users/45329/Downloads/RPS%202020-2024%20\(1\).pdf](file:///C:/Users/45329/Downloads/RPS%202020-2024%20(1).pdf)
- Link til kommunestatistikk for Vestnes:
<https://mrfylke.no/naering-og-samfunn/statistikk-analyse-og-kart/kommunestatistikk>
- Link til folkehelseprofil for Vestnes:
<https://www.fhi.no/hn/folkehelse/folkehelseprofil/>

Bakgrunn

Med lov skal landet byggast

Etter PBL (Plan- og bygningslova) § 10-1 skal kommunen utarbeide kommunal **planstrategi**. Strategien er ei oppskrift for kommuneplanarbeidet, som gir ei kortfatta oversikt over utfordringane, samt prioritering av aktuelt planarbeid i 4-årsperioden. Kommuneplanen er kommunens viktigaste verktøy for samfunnsplanlegging og kommunal planstrategi skal avklare kva planoppgåver kommunen vil starte opp eller vidareføre. Strategien er såleis eit verktøy for å vurdere kommunens plansystem, planressursar og samla planbehov i perioden.

Planstrategien skal drøfte utfordringar og strategiske vegval knytt til samfunnsutviklinga. Slike vegval kan ikkje gjerast utan å ha felles oppfatning av utviklingstrekk, utfordringar og mulegheiter på viktige samfunnsområde. Dette gir kommunestyret grunnlag til å vurdere i kva grad kommuneplanen treng revisjon, samt grunnlag for målretta prioritering av planer kommunen har behov for og kapasitet til i valperioden. Målet er eit resultatorientert, effektivt styringsreiskap tilpassa aktuelle behov og ikkje meir omfattande enn nødvendig.

Planprogram

Planar kan bli for omfattande og ambisiøse. PBL legg derfor vekt på at planar og prosessar ikkje skal bli for omstendelege. Det er ønskeleg å spisse planen slik at den blir realistisk i høve tilgjengelege ressursar, rasjonell i høve tidsbruk og treffsikker i høve utfordringane. For å strukturere kommuneplanarbeidet, fastsett PBL at det først skal utarbeidast ein planstrategi og eit **planprogram**. Programmet skal vedtakast i kommunestyret og gjere greie for formålet med planarbeidet, planprosessen vidare og opplegg for medverknad. Forslag til planprogram skal ut til offentleg ettersyn samtidig med varsling av oppstart for kommuneplanen. For å kunne gjennomføre revisjonen innan rimeleg tidsbruk, skal planprogrammet vere tydeleg og avgrensa på kva som skal behandlast og kva som er relevant å konsentrere seg om.

Kommuneplanen

PBL kapittel 11 seier at alle kommunar skal ha ein samla kommuneplan, som omfattar både samfunnsdel med handlingsdel og arealdel. Kommuneplanen skal ivareta både kommunale, regionale og nasjonale mål, interesser og oppgåver. Den skal ta utgangspunkt i kommunal planstrategi og legge pålegg og retningslinjer frå statlege og regionale myndigheiter til grunn.

Kommuneplanen er kommunen sitt overordna styringsdokument, som gir rammer for forvaltning av arealressursane og langsiktig planlegging av utviklinga i lokalsamfunnet.

Samfunnsdelen av kommuneplanen skal ta stilling til langsiktige utfordringar, mål og strategiar for både kommunesamfunnet og kommunen som organisasjon.

Handlingsdelen skal reviderast årleg og angi korleis kommuneplanen skal følgjast opp dei 4 påfølgjande åra. Økonomiplanen kan inngå i handlingsdelen.

Arealdelen skal omfatte plankart og føresegnar for heile kommunen, der samanhengen mellom framtidig samfunnsutvikling, bruk og vern av areal går fram.

Proessen

Kommunestyret har vedtatt at kommuneplanen treng revisjon. Mellom anna på grunn av at Hjelvika og Vågstranda blir inkludert i Vestnes kommune frå 2021 og det generelle behovet for oppdatering vedtok kommunestyret 17.09.2020 opplegget for kommuneplanprosessen. Ikkje alt i gjeldande kommuneplan er utdatert og mykje både kan og bør vidareførast. Prinsippet som blir lagt til grunn er derfor gjenbruk av det som framleis er brukbart og tilføyning/ending av det som trengs. Planstrategi og planprogram blir slått saman til 1 dokument, samfunnsdel og arealdel blir 1 samla dokument og økonomiplan/handlingsplan blir 1 dokument. Dette er både tidseffektivt og i samsvar med nasjonale forventningar til forenkling i planlegginga.

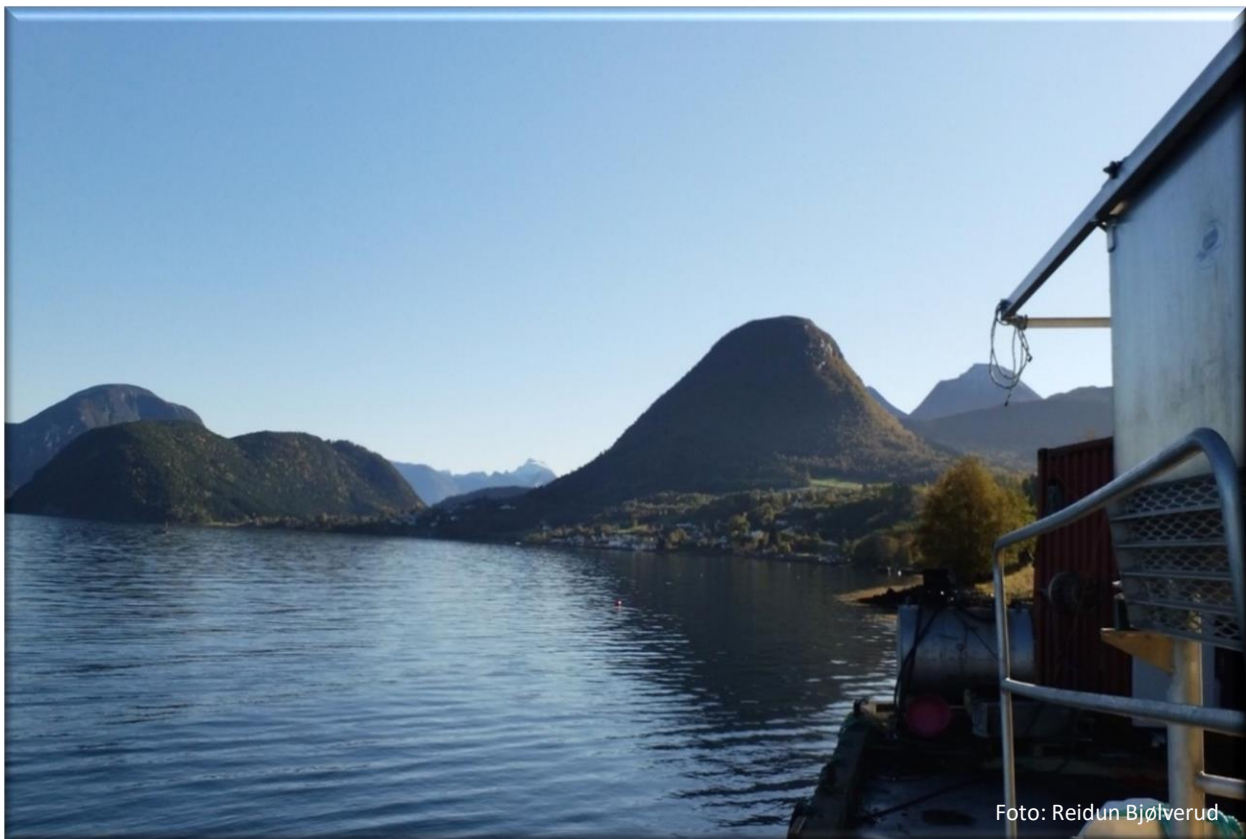
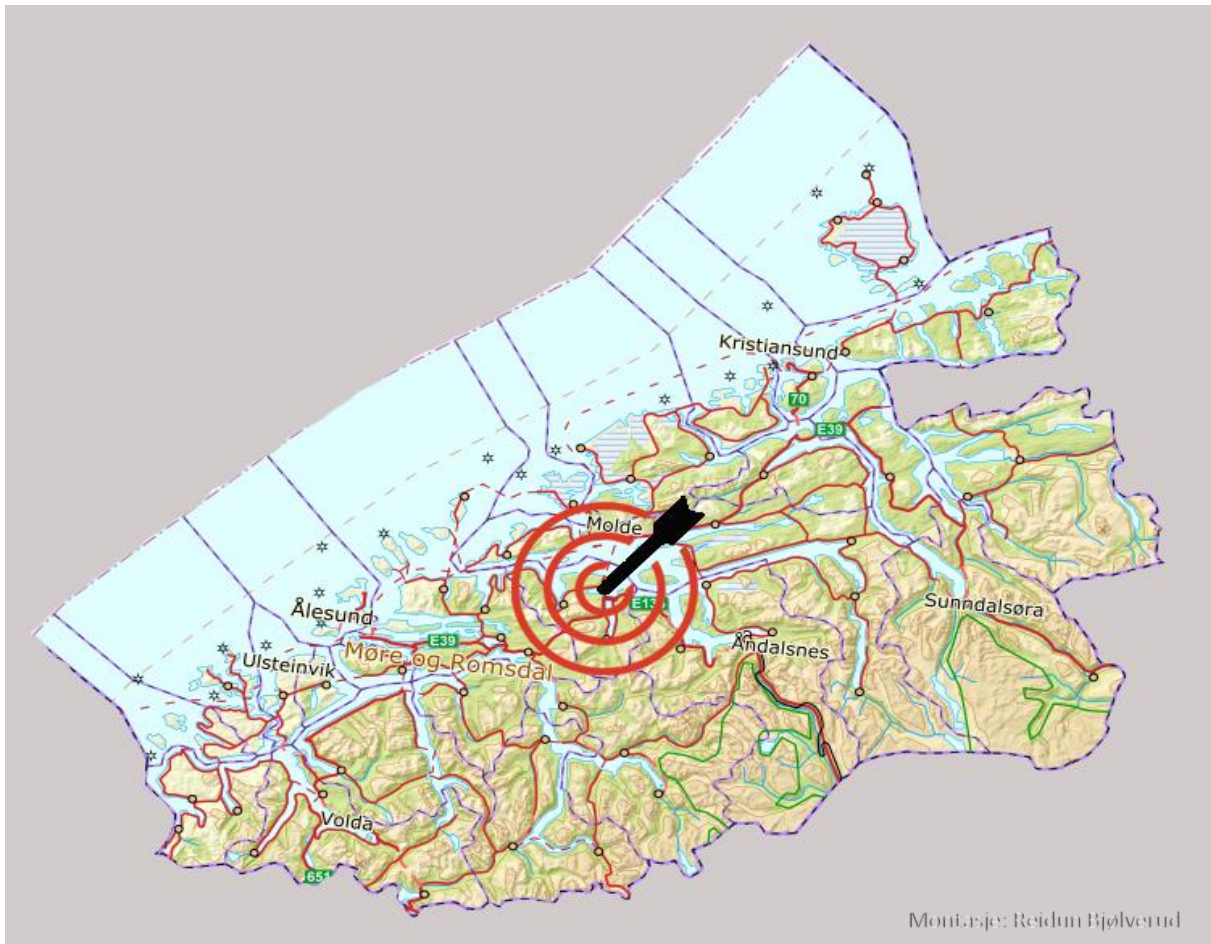

Foto: Reidun Bjølverud

Bygdene Vågstranda (bildet) og Hjelvika har «meldt overgang» til Vestnes kommune frå 2021

Visjon – Midt i blinken

Visjonen stadfestar Vestnes si sentrale plassering i fylket, der europavegane E39 og E136 kryssast. Nye vegaksar endrar ikkje dette, enten det blir Møreaksen, Romsdalsaksen eller «Sveleaksen». Visjonen understrekar også målet om treffsikre tenester og Vestnes som strategisk *innertiar* for busetting og næringsliv, der Vestnes kommune har som mål å tilby:

- Sentral geografisk posisjon, som gjer Vestnes til eit attraktivt val for nyetableringar
 - Interessante arbeidsplassar med enkel pendling til enda større arbeidsmarknader
 - Gode bumiljø med mangfaldig kulturliv, triveleg handelssenter og flott natur
 - Tilrettelagt tilgang til fjord og fjell med turstiar og parkeringsplassar
 - Ny felles ungdomsskule og rasjonell skulestruktur med vekt på innhaldet i skulen
 - Heilårsopne barnehagar med garantert barnehageplass for alle innan 1 måned
 - Godt renommert kulturskule og bibliotek. Aktive lag med konsertar, revyar og festivalar
 - Eit internasjonalt samfunn, der alle trivs
 - Digitale tenester som gir innbyggjarar og næringsliv eit reelt digitalt førsteval
 - Kommunen som god arbeidsgivar, serviceinnstilt, løysingsorientert og imøtekomande
- Så lenge Møre og Romsdal er eige fylke, vil Vestnes vere nær det geografisk midtpunktet i fylket.
 - Ved revisjon av kommuneplanen, bør det likevel gjerast ei vurdering om kommunen skal vidareføre visjonen eller utmeisle ny.

Nasjonale forventningar

Regjeringa lagar kvart 4. år Nasjonale forventningar til kommunal planlegging, for å fremje nasjonal politikk og berekraftig utvikling. Nasjonale forventningar skal følgast opp i arbeidet med kommunale og fylkeskommunale planer og planstrategiar, som generelle retningslinjer. Regjeringa legg vekt på dei 4 store utfordringane: Å skape eit berekraftig velferdssamfunn, eit økologisk berekraftig samfunn, eit sosialt berekraftig samfunn og eit trygt samfunn for alle.

Her er gjengitt utdrag av regjeringa sine forventningar, som er mest aktuelle for Vestnes:

Planlegging som verktøy for heilskapleg og berekraftig utvikling

- FNs 17 berekraftsmål skal ligg til grunn for samfunns- og arealplanlegginga. Kommuneplanen skal gi strategisk retning til samfunnsplanlegginga, som skal følgjast opp i økonomiplanen.
- Kommunane nyttar dei verkemidla PBL har for å effektivisere og forenkla planlegginga
- Kommunane legg vedtekne statlege planer til grunn for eiga planlegging
- Kommunane tek i bruk digitale løysingar både i planlegging, for planarkiv og i byggesaker.
- Kommunane utarbeider arealstrategiar som del av samfunnsdelen, til bruk i arealdelen
- Kommunar som ikkje har slått seg saman, bruker planlegginga til å diskutere om dei har føresetnader for å møte utfordringane i framtida åleine, eller bør slå seg saman med naboar

Vekstkriftige regionar og lokalsamfunn over heile landet

- Kommunane legg vekt på klimatilpassing, ROS-analyse og samfunnstryggleik i planlegginga
- Kommunane legg til rette for verdiskaping og næringsutvikling i alle delar av landet
- Kommunane stimulerer til grøn omstilling, nyskaping, vekst i nye arbeidsplassar og eit inkluderande arbeidsliv og set av tilstrekkelege areal som sikrar behova til samfunnet
- Kommunane identifiserer viktig naturmangfald, friluftslivområde, kulturmiljø i planlegginga.
- Kommunane vurderer arealbruken i strandsona i eit langsiktig perspektiv
- Kommunane set av nok areal til ønska vekst i oppdrettsnæringa, som også sikrar miljøomsyn
- Kommunane sikrar viktige landbruksområde i eit langsiktig perspektiv

Berekraftig areal- og transportplanlegging

- Kommunane legg til rette for vekst og utvikling i kompakte og klart avgrensa byområde
- Kommunane legg til rette for høg arealutnytting i byområde gjennom fortetting og transformasjon med kvalitet i omgivnaden
- Kommunane vurderer lokalisering av bustader, handel, service og andre arbeidsplass- og besøksintensive verksemdar i samanheng med kollektivknutepunkt
- Kommunane legg til rette for sykling og gange i byar og tettstader, m.a. trygge skuleveggar og mellom kollektivknutepunkt og friluftsområde – også for grupper som er mindre mobile
- Kommunane legg til rette for kostnadseffektiv framføring av mobil- og breibandsnett

Byar og tettstader der det er godt å bu og leve

- Kommunane har ei leiande rolle i utviklinga av sentrum og bustader, næringsverksemd og tenestetilbod er plassert i eller nær sentrum, godt tilrettelagt for sykkel, gange og kollektiv
- Kommunane legg til rette for variert befolkningsstruktur gjennom god tilgang på bustadtomter som grunnlag for tilstrekkeleg variert og sosial bustadbygging
- Kommunane planlegg for tilrettelagde bustader for personar med redusert funksjonsevne
- Kommunale legg universell utforming og omsynet til folkehelse til grunn i planlegginga

Regionale forventningar

Statens forlenga arm i fylket, Statsforvaltaren (SF), har også laga eit Forventningsbrev 2020, der forventningane eller hovudpunkta kan oppsummerast slik:

Plansamordning og kommunal planlegging

- FM skal sjå til at nasjonale og viktige regionale omsyn blir ivaretatt i planarbeidet, i fagområde som miljøvern, landbruk, helse og sosial, oppvekst og samfunnstryggleik
- FM skal sikre at kommunale vedtak i plan- og byggesaker er i samsvar med lovverket

Kommuneøkonomi og skjønnsmiddel

- FM skal gi kommunane råd og rettleiing i økonomiforvaltninga, bl.a. i regelverk, inntektssystem og statsbudsjett
- FM tildeler også kvart år skjønnsmidlar for å kompensere forhold som ikkje blir fanga opp i inntektssystemet og til omstillings- og fornyingsprosjekt
- FM fører kontroll med kommunen sine budsjett, økonomiplan og rekneskap, m.a. med inn- og utføring av ROBEK (*Register om betinga godkjenning og kontroll*).

Samfunnstryggleik og beredskap

- Kommunane har eit generelt ansvar for å ivareta tryggleiken til innbyggjarar og andre som oppheld seg i kommunen og har såleis ei vesentleg rolle i beredskapsarbeidet.

Byggesaksbehandling etter plan- og bygningslova – utrygg grunn

- FM vektlegg at det avgjerande viktig at kommunane ikkje opnar for bygging i område der naturfaren ikkje er avklart og stiller krav om sikker byggegrunn etter PBL § 28-1

Oppvekst og utdanning

- Kommunane har ei lovfesta plikt til å tilby nok barnehageplassar, samt å finansiere barnehagane. FM skal medverke til å nå dei nasjonale måla for barnehagepolitikken
- FM skal bidra til at nasjonal utdanningspolitikk blir følgd opp, mellom anna elevane sin rett til eit trygt og godt skulemiljø

Klima og miljø

- Kommunen må ha god kjennskap til nasjonale og viktige regionale miljøinteresser i rundskriv T-2/16. FM ønsker tidleg og god dialog med kommunen for unngå motsegn
- Arealplanlegginga skal minimere transportbehov og legge til rette for at vekst i persontrafikken skjer med kollektivtrafikk, på sykkel eller til fots.
- Alle kommunar skal ha ein gjeldande klima- og energiplan med ambisiøse mål.
- Massehandtering skal handterast som ein ressurs og avklarast i kommunale planar

Landbruk

- Omdisponering av dyrka jord må vere under 4000 daa/år (nasjonal jordvernstrategi)

Helse og omsorg

- Kommunane skal tildele velferdsteknologi på lik line med andre tenester og oppnå gevinstar i form av forbetra kvalitet og auka omsorgskapasitet.

Utviklingstrekk og utfordringar

Generelt

Utfordringar Vestnes må arbeide med er her drøfta med bakgrunn i generelle utviklingstrekk, kommunestatistikk for Vestnes, folkehelseprofil og andre særtrekk ved utviklinga i Vestnes. Kapitlet er tematisk inndelt i fokusområda 1 - 7, med vekt på relativt kortfatta formuleringar.

Klimautfordring

Global oppvarming er den største miljøutfordringa verdssamfunnet har. I følgje FN sitt klimapanel er dei menneskeskapte utsleppa avgjerande for oppvarminga av kloden. Ein konsekvens av varmare klima, ser ut til å vere at været blir villare og våtare. I tillegg til å ivareta eit økonomisk og sosialt berekraftig velferdssamfunn og stimulere til meir balansert demografisk utvikling, må også mindre kommunar som Vestnes ta omsyn til økologisk berekraft i planer for arealbruk, driftsplanar og beredskap.

Demografi

Den demografiske utviklinga viser at dei fleste distriktskommunar i åra framover vil få ei auke i dei eldste aldersgruppene og at forholdet mellom den yrkesaktive delen av befolkninga og resten vil endre seg. På den eine sida er det naturleg å konkludere med at kommunane må legge til rette for eit meir aldersvenleg samfunn. Enda viktigare er det at denne utviklinga gir eit kraftig signal om å gjere distriktskommunar som Vestnes meir interessant og attraktiv for yngre menneske, slik at ein på sikt får ei meir balansert demografisk utvikling. «Sats på dei unge» kan derfor vere ein relevant undertittel på dette dokumentet.

Sentralisering

Trass aktiv regional- og distriktspolitikk og politisk vilje til å «ta heile landet i bruk» har det vore ei tydeleg sentralisering i Norge. Dei store sentra/byane veks, medan distriktskommunar og utkantar blir tappa for menneskeleg ressursar. Dette kan igjen by på utfordringar når det gjeld rekruttering av kompetent arbeidskraft for å halde hjula i gang og levere gode tenester.

Det gode liv

Demografi og sentralisering heng i hop. Både fylket Møre og Romsdal generelt og Vestnes er i same båt og må bli flinkare og meir bevisst på å framsnakke *det gode liv* på Mørkysten. Utfordringa er å bygge omdøme og kanskje merkevara mørkingen. Det å vere mørking har fortsatt ein god klang, som

kan utnyttast. Ressursane og naturen rundt oss, skapartrøng, og tradisjonar innanfor næringsutvikling, kultur, reiseliv og idrett, gir oss eit godt utgangspunkt for å freiste fleire til å bli møringar og gjerne etablere seg *midt i blinken* som vestnesingar.

Midt i blinken

Vestnes sin strategiske plassering midt i Møre og Romsdal gir potensiale for både utvikling av eksisterande bedrifter og nyetableringar av både næringsliv og busetting. Nye og betre vegar med raskare samband mot arbeidsmarknadane både i Ålesund, Molde og Rauma vil dermed vere positivt for Vestnes, sjølv om bompengar kan forseinke denne effekten.

Fokusområde

Nedanfor er døme på fokusområde. Namn og innhald i fokusområda må ein kome nærare inn på i arbeidet med samfunnsdelen.

1. Næringsutvikling

- Karakteristisk for Vestnes er at mange er tilsett i offentleg sektor og industri. Samtidig er det færre med utdanning utover vidaregåande skule enn fylket og landet elles.
- Omsorga for utviklingshemma har i stor grad vore kvinnedominert og talet på tilsette vil gå ned framover. Industrien er i stor grad er mannsdominert. Utviklinga kan dermed gå mot eit meir maskulint arbeidsliv. Dette gjeld også store deler av fylket.
- Utfordringa for Vestnes og fylket er å legge til rette slik at vi får vår del av framtidige, nyskapte kunnskapsbaserte arbeidsplassar, herunder statlege arbeidsplassar, noko som igjen vil styrke Vestnes og fylket sin attraktivitet for yngre og kompetent arbeidskraft.
- Positivt i denne samanheng er utbygging av breibandsnett til alle delar av kommunen
- For å sikre verdiskapinga må det å leggest til rette næringsareal for ulike behov.
- I revisjon av kommuneplanens arealdel, må det i tillegg til utviding for eksisterande næringsliv leggest vekt på å finne nye, eigna og strategisk plasserte næringsareal, nær samferdselsknutepunkta, med tilgang til sjø og langs akse Tomrefjord – Vestnes.

Foto: Frank Skorgenes

- Attraktive byar og tettstader fremmar busetting, næringsutvikling, investeringsvilje og rekruttering av kompetansearbeidskraft. Tettstadar og bumiljø må planleggast og utformast på ein måte som styrkar trivsel og attraktivitet.
- I gjeldande kommuneplanen er det eit mål at Vestnes sentrum skal vere ein strategisk plassert handelsstad mellom Molde og Moa, der vi finn alt vi treng i det daglege.
- Vestnes sentrum har ein fordel med at tilboda er samla på eit lite og kompakt areal, med gode kommunikasjonar og nærleik til sjø og attraktive friluftsområde like ved.
- Arealet må utnyttast optimalt for både handel, service og bustader, samtidig som senteret også skal romme trivelege, kulturelle og sosiale møteplassar og aktivitet, som tilfredsstillar unge og moderne menneske sine stadig meir urbane behov.
- Fullføring av sentrumsplanen i samarbeid med fylkeskommunen og private er derfor eit suksesskriterium både for sentrumsutviklinga og utvikling i kommunen generelt. Utfordringa er å følgje opp med nødvendige løyvingar, til både siste del av Sjøfronten (inkl. plass for «Søblomsten») og komplettering av vegsystemet for mjuke trafikkantar

3. Busetting og oppvekst

- Det er ein nasjonal trend at mange unge søker seg mot dei store byane i landet. Dette har samanheng med plassering av utdanningsinstitusjonar og tilgang på relevant arbeid, samt at byane med sitt mangfaldige tilbod er trekkplaster i seg sjølve.
- Vestnes har hatt stagnasjon i folketalet dei siste åra, etter ein lang periode med stabilt og svakt aukande folketal. Det er ca. 6500 innbyggjarar i starten av 1.kvartal 2020. Med grensejustering mot Rauma frå 2021 vil folketalet nærme seg 7000. Vekst kjem ikkje av seg sjølv. Truleg er vi framleis avhengig av netto innflytting frå utlandet, men vekst må også dyrkast via gode levekår, tilgang til arbeid, bustad, godt omdøme m.v.
- Ei utfordring er også å marknadsføre vår strategiske plassering og det gode liv ved Romsdalsfjordens sørlege breidd, slik at fleire ungdomar og unge familiar vil bu her.
- Vestnes har full barnehagedekning for alle med lovfesta rett til barnehageplass. I tillegg får dei fleste utan rett til barnehageplass også eit tilbod, men ikkje alle får førstevalet sitt. Ved revisjon av kommuneplanens arealdel, bør det innarbeidast nytt areal til formålet i Tomrefjord. Kommunen vil løpande vurdere kapasiteten i sektoren for å vere treffsikker i kapasitet, altså ha verken under- eller overkapasitet
- Oppvekstmiljøet er godt for dei fleste i Vestnes. Kommunen vil følgje opp nasjonale, politiske mål om aktiv medverknad, m.a. vidareføre ordninga med ungdomsråd. Ordførar er fast medlem i rådet, for å styrke politisk tilknytning. Barnerepresentanten er koordinator for ungdomsrådet og høyringsinstans for aktuelle saker etter PBL.
- Folkehelseprofilen for Vestnes viser at vi er dårlegare enn gjennomsnittet for landet når det gjeld meistring av lesing/rekning i 5.klasse. Kommunebarmometeret viser same tendens, der resultatane på nasjonale prøver er svakare i Vestnes enn landet i gjennomsnitt på 5., 8. og 9. klassetrinn. Også avgangskaraktarar ligg under snitt. Indikatorar for trivsel/mobbing har derimot positiv tendens. Målet med å snu negative resultat må vidareførast også i ny plan for kvalitetsutvikling i skulen. Resultata av elevundersøkingar og nasjonale prøver vert presentert for kommunestyret kvart år i «Tilstandsrapport for grunnskulen», med høve til å korrigere skulepolitisk strategi.

4. Samferdsel og pendling

- Vestnes ligg i knutepunktet mellom kyststamvegen E39 og Eksportvegen E136. Kort avstand til flyplassane i Molde og Ålesund understrekar den strategiske posisjonen
- Tresfjordbrua og ny E39 gjer kommunen til del av ein større arbeidsmarknadsregion og understrekar ytterlegare kommunens strategiske posisjon. Dette skaper potensiale for vekst både i næringsliv og busetting med akseptabel pendlaravstand til arbeidsmarknadane i Molde og Ålesund.
- Uavhengig av ny E39 er hurtigbåtruta Vestnes - Molde svært viktig for samkvemmet med Molde som felles bustad-, skule- og arbeidsmarknadsregion og inngå derfor som edel av kollektivtransportkonseptet for kryssing av Romsdalsfjorden. Dersom tilbodet likevel blir borte, må tilhøva ved Furneset ferjekai gjerast tryggare i påvente av ny E39

5. Klima og beredskap

- Det må takast omsyn til klimaendring i planer for arealbruk, driftsplanar og beredskap.
- Vestnes kommunestyre vedtok i juni 2011 *Energi- og klimaplan 2011-2015*. Det er tid for evaluering og oppdatering av denne planen i komande periode.
- Forskrift om kommunal beredskapsplikt vart sett i verk frå august 2011 og skal sikre at innbyggjarane sin tryggleik blir ivaretatt. Kommunen skal arbeide systematisk og heilskapleg med samfunnstryggleik på tvers av sektorane i kommunen med sikte på å redusere risiko for tap av liv eller skade på helse, miljø og materielle verdier.
- Heilskapleg risiko- og sårbarheitsanalyse (ROS) vart revidert i 2017. Analysen inneheld ei systematisert samling av hendingar, som så langt ein kan sjå kan skje i kommunen og korleis desse eventuelt vil påverke kommunen. Dette kan vere t.d. ras, forureining av drikkevatt, større trafikkulukker, oljeforureining, pandemiar, terrorhandlingar.
- På bakgrunn av dette er også overordna beredskapsplan revidert i 2017. Planen samordnar og integrerer øvrige beredskapsplanar og inneheld langsiktige mål, strategiar, prioriteringar og oppfølging av arbeidet med samfunnstryggleik- og beredskap, slik at kommunen er budd på å kunne handtere uønskete hendingar.
- Vestnes kommune har også gjeldande planer for kriseleiing samt ROS-analyse for brannvesenet, som også revidert seinast i 2017.
- Både heilskapleg ROS og Ros-analyse for brannvesenet må reviderast i løpet av komande periode, medan gjennomgang av beredskapsplanar i dei enkelte sektorane må vurderast etter behov.

Foto: Frank

I eit glimt frå Løvika utover Tresfjorden ser det ut til at det grønne skiftet er godt i gang i Vestnes.....

6. Folkehelse og omsorg

- Vestnes kommune har høgt sjukefråvær. Eit berekraftig helsevesen er truleg avhengig av styrka folkehelse, der førebyggjande arbeid er eit vesentleg element. Det er derfor formålstenleg med ein personalpolitisk plan med fokus på trivsel og sjukefråvær.
- Framskriving i kommunestatistikken for Vestnes viser at vi blir færre unge og fleire eldre. Dette kan gi press i pleie- og omsorgssektoren. Fleire brukarar av tenestene tilseier andre måtar å yte tenester på, slik at brukarane framleis får dekt omsorgsbehova. I dette inngår både bruk av velferdsteknologi og alternative buformer.
- Med utgangspunkt i ulike konsulentrapportar og "*Omsorgsplan 2020*", vedtok kommunestyret i 2014 å utvikle realistiske og framtidsretta omsorgsløysingar med økonomisk berekraft og kvalitet for brukarane. Resultatet er det nye Helse- og velferdssenteret Stella Maris, med fokus på ein eldrepolitikk med aktivitet, integrering og førebygging. Bygget er ferdig til bruk i 2021.
- Tilflytting frå utlandet er framleis aktuelt. Dette gir utfordringar med integrering, språk, arbeid, sosialisering. Opplæring i norsk språk og kultur er ein viktig inngangsbillett til både arbeidsliv, kulturliv og generelt innpass i lokalmiljøet.
- Ein kommunal plan for busetting og integrering er utarbeidd i 2017 og prosjektet "*God integrering – ei berekraftig samfunnsutvikling i Vestnes*" er gjennomført med støtte frå Møre og Romsdal fylkeskommune.

7. Kultur og fritid

- Vestnes har eit rikt kulturliv. Idrett, musikk, teater/revy m.m. er vesentlege faktorar for trivsel. Kultur og frivillighet tilbyr gode møteplassar, er identitetskapande, fremmer tilhøyrighet og utvikling av fellesskap og engasjement for samlande mål i samfunnet.
- Kulturskule og bibliotek er viktige funksjonar, som treng betre plassering og lokalar. Biblioteket får nye moderne lokalar i helsehuset Stella Maris, som blir tatt i bruk 2021. Kulturskulen skal deretter vurderast plassert i den gamle sjukeheimsfløya. Biblioteket kan bli ein naturleg møteplass for alle aldersgrupper, med nye tilbod som Crew Stella Maris for ungdom, Stella Maris vener for frivillige, *maker space* med VR-teknologi. For å løfte fram båtbyggjarhistoria, vil lokala få ein gjennomgåande maritim profil.
- Den siste båten som er igjen etter båtbyggarpionéren Lars Hammeraas, kom tilbake til Vestnes i september 2020. Båtbyggarmuseet har planer om å fullføre den påbegynte restaureringa, og målet er ferdigstilling til båten sitt 160 årsjubileum i 2024.
- Vestnes er med på fylkeskommunen si satsing på Postvegen. Gjennom samarbeid med lokale lag og profesjonelle aktørar, vil det bli arbeid for at Vestnes skal få eit årleg vandreteater med tablå frå vegen si storheitstid.
- Kommunen har medverka til oppgradering av mange lokale kulturbygg, men sentralt felles kulturbygg manglar. Det må politisk avklarast om Vestnes skal legge til rette for dette, til den dagen kjem at dei rette ideane, samarbeidspartar og økonomi er på plass.
- Vandring i vår storslåtte natur og er ei gratis og utømeleg kjelde til fysisk og åndeleg velvære. Arealdelen bør legge opp til å gjere både strandsona og fjellområda våre tilgjengeleg for fysisk aktivitet, særleg bør tilrettelegging av turstiar langs strandsona vidareutviklast. Universell utforming må vere førande så langt råd.
- I gjeldande kommuneplan er det fokus på småskala reiseliv, ved å utnytte vår nærleik til fjord og fjell og vårt sentrale utgangspunkt for attraktive turmål i heile fylket. Dette fokuset bør vurderast vidareført og vidareutvikla i revisjon av kommuneplanen.

Kommuneplanen sin handlingsdel – Økonomiplanen

Handlingsplan/Økonomiplan

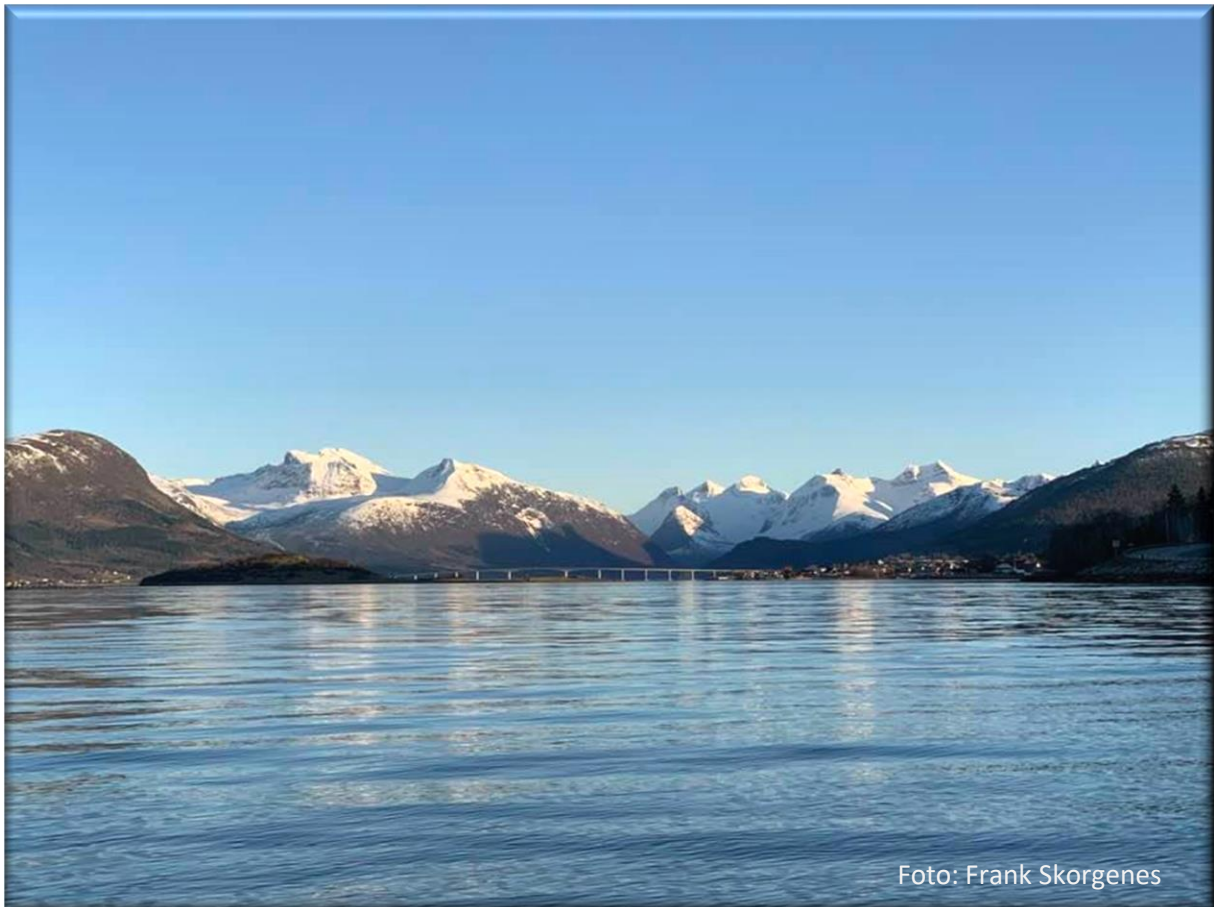
- Kommunens årlege inntekter er i storleik 500 millionar og kjem i hovudsak frå skatt og statlege overføringar. Ein stor del av overføringane er vertskommunestilskottet Vestnes får til å yte omsorg til dei mange tidlegare bebuarane på sentralinstitusjonen Hellandheimen, som fekk bu i Vestnes også etter PU-reforma.
- Vestnes kommune har innført eigedomsskatt frå og med 2012 og budsjetterer med 4 - 6 mill. i kapitalinntekter frå Vestnes Energi. Det tidlegare "kraftfondet" er innløyst og pengane brukt til reduksjon av gjeld.
- Gjennom statlege overføringar og andre inntekter skal kommunane i utgangspunktet vere i stand til å løyse lovpålagte oppgåver og lokale prioriteringar. Forventningane aukar både hjå innbyggjarar og staten i høve til tenesteomfang, kvalitet og effektivitet.
- Økonomisk drift er omlag i balanse, men det er framleis meirforbruk i enkelte sektorar. Mellom anna har skulen utfordringar med å tilpasse drifta til færre elevar og barnevernet har utfordringar det er vanskeleg å ha økonomisk kontroll over.
- Det er ei utfordring å gjere grep som hindrar kutt i grunnleggjande kommunaltekniske tenester. Dette er drift og vedlikehald av skular, sjukeheim, barnehagar vegar og annan infrastruktur som er grunnmuren i velferdssamfunnet vårt
- Ein framhaldande stagnasjon i folketalet vil utgjere ei stor økonomisk utfordring.
- Utfordringane komande periode blir framleis å balansere drifta etter inntektene, samtidig som ein finn rom for utviklingstiltak som gjer kommunen attraktiv for nyetableringar, busetting og folketalsvekst.
- Dei største investeringane dei komande åra er knytt til:
 - ✓ Ny ungdomsskule og renovering av Tomrefjord skule
 - ✓ Fullføring av tettstadprosjektet på Helland i samarbeid med fylkeskommunen
 - ✓ Nye lokalar for kulturskulen

Foto: Frank Skorgenes 14

Kommuneplanens samfunnsdel

- Kommunestyret har vedtatt at samfunnsdelen og arealdelen skal slåast saman til ein prosess og 1 dokument, med tanke på rasjonell bruk av tid og knappe ressursar.
- Siste samfunnsdel av kommuneplanen vart vedtatt 12.februar 2015. Den vidarefører visjonen "Midt i blinken" og skildrar eit framtidsbilete for Vestnes kommune med 7 fokusområde og tilhøyrande målretta investeringar.
- I plansamanheng er samfunnsdelen framleis fersk og det er såleis ikkje grunn til å totalvraka verken visjonen eller tankegangen frå 2015. Utfordringar og mulegheiter er i stor grad dei same no som då, men teksten må evaluerast og oppdaterast som ein nødvendig følge av utviklinga siste 5 åra, m.a. anna vurdere om Vestnes skal møte framtidige utfordringar åleine, eller bør slå seg saman med naboar.
- Komande år må brukast til å følgje opp måla i rullering av handlings-/økonomiplan
- Ny evaluering og gjennomgang er naturleg i starten av neste politiske periode i 2024.

«Dei gamle fjell i syningom, er alltid eins å sjå» - Og Tresfjordfjella alltid like fotogene

Kommunens arealdel

Gjeldande kommuneplans arealdel vart vedtatt 1.oktober 2015 og har vore eit betre reiskap for forvaltning av arealressursane enn tidlegare. Likevel er det behov ein del oppdateringar, m.a. sidan Hjelvika og Vågstranda blir del av Vestnes frå 2021.

- **Næringsareal**

Vi har lite ledig næringsareal (Gjermundnes og Misfjordskogen). I tillegg til å vurdere aktuelt areal i dei «nye» bygdene Hjelvika og Vågstranda må meir næringsareal med tilgang til sjø og på strekninga Vik – Nerås - Vestnes vurderast i denne revisjonen.

- **Bustadareal**

Gjeldande arealplan har bra dekning når det gjeld bustadareal over heile kommunen. Ved revisjon bør arealdelen supplerast med eit arealrekneskap som viser ledig areal. Som prinsipp bør ny plan ha rikeleg overkapasitet av bustadareal, for å ha valfridom og attraktive tomter som dekker ulike ønsker, jf. også nasjonale forventningar. Mest aktuelt å supplere med nytt bustadareal på strekninga Tomrefjord - Vestnes – Vike.

- **Strandsona**

Vestnes ligg i område med mindre press på areala i strandsona og kommunen starta i 2016 ein prosess med å finne eigna lokalisering av større naust og hytter ved sjøen. Prosessen stansa pga. motsegn frå Fylkesmannen. Det er naturleg å følgje opp temaet i revisjon av arealdelen i samsvar med statlege retningslinjer for differensiert forvaltning av strandsona langs sjøen. Samtidig må arealplanen oppdaterast med byggelinjer langs sjøen, eit krav som kom for seint til å kome med i gjeldande plan.

- **Turvegar**

Turvegar, særleg langs sjøen, er populært og fremjande for trivsel og folkehelse. Dette bør vere eit tema i den nye arealplanen og ambisjonane om turvegnett i ulike delar av kommunen bør vidareføre og utvidast.

- **Sjøareala**

Det må vurderast om kommunedelplanen for Romsdalsfjorden skal innarbeidast i kommuneplanens arealdel og om den skal reviderast med tanke på å gi plass til ny teknologi og ønska vekst i oppdrettsnæringa, jf. nasjonale forventningar .

- **Jordvern**

Ved revisjon av arealplanen bør det klargjerast kva landbruksareal som er mest verdifullt og treng vern i eit langsiktig perspektiv. Det bør drøftast om handtering av overskotsmassar av både jord og andre massar skal regulerast i føresegnene.

- **Europavegar**

Arealplanen bør om muleg oppdaterast med planar for ny E39 gjennom kommunen, både parsellen Ørskogfjellet – Vik og strekningane Vik – Julbøen og Vik – Remmem.

Prosess og påverknad

Politikarane styrer - Administrasjonen arbeider - Folket er med

Kommuneplanarbeidet skal vere ein politisk styrt prosess med medverknad frå innbyggjarar, næringsliv, ulike organisasjonar og interessegrupper. Formannskapet er styringsgruppe for kommuneplanen, medan også Planutvalet blir konsultert for arealdelen. Erfaring tilseier at medverknaden blir størst når godtfolk får eit konkret planforslag til diskusjon. Konkrete forslag set enklare i gang tankeprosessar og assosiasjonar enn meir teoretiske tilnærmingar. Dei fleste kjenner seg igjen i at det gjerne er lettare å drøfte eit framlagt forslag enn å starte med "blanke ark". På denne bakgrunn er det mest rasjonelt at administrasjonssjefen legg fram planforslag og beslutningsgrunnlag for dei politiske styringsgruppene, som i sin tur vedtar offentleg ettersyn og initierer medverknad gjennom idédugnader, folkemøte, presentasjonar i media og på internett. Det er ønskeleg med tidlege innspel frå både sektorane og politikarane, slik at det blir eit felles eigarforhold til kommuneplanen. Innbyggjarane i Vestnes kommune skal ha mulegheit til å medverke med eigne idear og innspel i samband med alle offentlege ettersyn. Innspela må gjerne vere skriftlege. Sidan det likevel er eit faktum at mange kreative sjeler er sterkare på det munnlege, må kommunen også ta imot desse innspela. Det kan også vurderast om ein via skular og barnehagar skal direkte utfordre dei unge vaksne/foreldre om idear til Vestnes sin revisjon av kommuneplan, sidan denne gruppa kanskje er den viktigaste målgruppa som Vestnes treng fleire av.

Særlege grupper

Arbeidet skal følge plan- og bygningslova, som krev at alle grupper som kan bli berørte får mulegheit for å medverke i planen. Kommunen har eit særleg ansvar for å sikre medverknad frå grupper som krev spesiell tilrettelegging. Særskilde grupper som kan ha behov for spesiell tilrettelegging kan vere: Barn og unge (Barnerepresentanten og Ungdomsrådet), Vestnes Næringsforum, Landbruket (Bondelaget), Eldre (Eldrerådet), Funksjonshemma (Rådet for funksjonshemma) Desse skal på lik line med andre høyringspartar få tilsendt skriftleg høyringsforslag til uttale.

Foto: Frank Skorgenes

Idyll på Flatevågen. Knipsa frå Flate av Frank Skorgenes - alltid i beredskap som brannsjef og hobbyfotograf.

Planbehov og årstal for forventede vedtak/revisjon

Samfunnsdelen	Plantype og vedtaksår	2021	2022	2023	2024	2025
Kommuneplanens samfunnsdel	Kommuneplan 2015		x			
Eigarmelding	Temaplan – 2010	X				
Personalpolitisk plan	Temaplan - 2021	X				
Strategisk kompetanseplan	Temaplan - 2019			x		
Arbeidsgivarstrategi	Temaplan – 2019			x		
Rekrutteringsplan	Temaplan – 2021	x				
Lønspolitisk plan	Temaplan - 2019			x		
Omsorgsplan (inkl. psyk.helse/demens/rus)	Temaplan - 2014		x			
Oversikt over helsetilstanden	Temaplan - 2016	X	X	X	X	x
Plan for habilitering og rehab.	Temaplan - 2021	x				
Bustadsosial handlingsplan	Temaplan - 2011			x		
Alkoholpolitisk plan	Temaplan – 2021					x
Rusmiddelpolitisk plan	Temaplan - 2020	X				
Vald i nære relasjonar	Temaplan – 2017	x				
Kvalitetsutvikling grunnskule	Temaplan – 2015	X		x		
Tilstandsrapport grunnskule	Temaplan – 2017	X	X	X	X	X
Temaplan barnehagar	Temaplan – 2016		x			
Idrett, friluftsliv, kulturbygg	Temaplan – 2018	X	X	X	X	X
Kulturminneplan Vestnes	Temaplan – 2019			x		
Overordna ROS-analyse	Temaplan – 2017	X				
Beredskap (inkl. kriseleiing)	Temaplan – 2020	X	X	X	X	X
Energi- og klimaplan	Temaplan – 2011				x	
Digitaliseringsstrategi interkommunalt samarbeid	Temaplan – 2018	x				
IKT-plan oppvekst, kulturskule interkommunalt samarbeid	Temaplan – 2017	x				
Hovudplan vassforsyning	Temaplan - 1996	x				
Handlingsplan avløp	Temaplan - 2021	x				
Trafikktryggingssplan	Temaplan - 2014		x			
Arealdelen						
Kommuneplanens arealdel	Kommuneplan 2015		x			
Romsdalsfjorden, revisjon	Kommuneplan 2017					x
Tomrefjellet, revisjon	Detaljregulering 2007				x	
Nye næringsområde	Detaljreguleringar			x		
Tomrefjord rassikring, revisjon	Detaljregulering 2008				x	
E39 Vik - Ørskogfjellet	Detaljregulering		x			
E39 Vik–Julbøen, endring	Detaljregulering	x				
Handlingsdelen	Budsjett, økonomiplan	x	x	x	x	x

Flytskjema

I følge plan- og bygningslova er målet med ein kommuneplan er å samordne den fysiske, økonomiske, sosiale, estetiske og kulturelle utviklinga, samtidig som planen skal vere realistisk og gjennomførbar. Som om ikkje det er nok, skal også nasjonale forventningar og regionale føringar takast omsyn til.

Innafor desse rammene skal ønska samfunnsutvikling meislast ut, utfordringar identifiserast og aktuelle løysingar leggst fram. Kva vil vi? Kva er problemet? Kva kan me gjere?

For ikkje å ende heilt på viddene med ein alt for omfattande og lite realistisk plan, må alle forslag til løysingar testast gjennom følgjande enkle flytskjema:

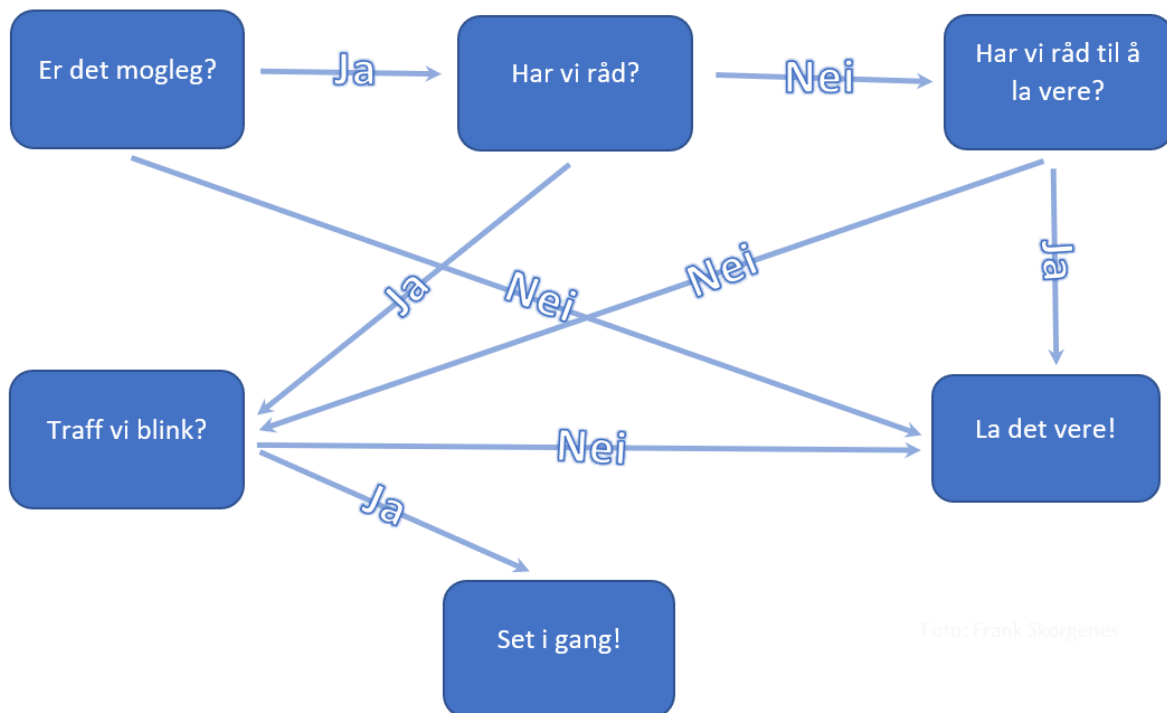

Foto: Frank Skorgenes

Framdrift – Ny kommuneplan 2021 – 2030

Prosess	Arbeidsoppgave	Frist (Mål)	Ansvar
1	Orientering planprogram/strategi til leiargruppa	20.10.2020	SA (sentraladm.)
2	Orientering til einingsleiarane	21.10.2020	SA
3	Orientering i Planutval	03.11.2020	SA
4	Vedtak om oppstart kommuneplan og off. ettersyn planprogram/planstrategi	25.11.2020	F (formannskapet)
5	Orientering om oppstart kommuneplan osv.	16.12.2020	K (kommunestyret)
6	Høringsperiode – offentlig ettersyn	Min. 30 dagar	SA
7	Justering av program/strategi etter off. ettersyn	Februar 2021	SA
8	Vedtak planprogram	Mars - 2021	K
9	Varsle oppstart samfunnsdelen og arealdelen	April - 2021	F
10	Drøfte endringar i arealbruk	Mai - 2021	F + P (planutvalet)
11	Kick-off for samfunnsdelen og arealdel	Juni - 2021	K
12	Lage forslag til samfunnsdel og arealdel med KU	Haust 2021	SA
13	Vedtak 1. gongs offentlig ettersyn – samfunns- og arealdel	Nov - 2021	F + P
14	Høringsperiode med idédugnad og folkemøte	6 veker	F + P + SA
15	Justering av samfunnsdelen etter 1. gongs offentlig ettersyn	Feb - 2022	SA
16	Ev. vedtak om 2. gongs off. ettersyn samfunnsdelen	Mars - 2022	F + P
17	2. gongs høyring	6 veker	SA
18	Dialogmøte med avklaring ev. motsegner	6 veker	F + P
19	Ev. justering samfunnsdel etter 2. gongs offentlig ettersyn	Mai - 2022	SA
20	Vedtak ny kommuneplan samfunnsdel og arealdel	juni - 2022	K
21	Nødvendig departementsbehandling av ev. usemje om motsegner kan forsinke prosessen vesentleg	Des - 2202?	K

Søblomsten tilbake i Hellandsbukta 12.09.2020, der den vart sjøsett i 1864 – Dette skulle Lars J. Hammeraas ha sett!